

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 1. maja 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 51.

Ivan Mohorič:

Kreditna politika Narodne banke.

Povodom predložitve letošnje bilance Narodne banke se je že na običnem zboru in pozneje tudi v javnosti pričelo razpravljati o očitkih, ki so padli z nekaterih strani, da Narodna banka pri podeljevanju kreditov zanemarljivo prečrta kraje. Dočim se ravnateljstvo Narodne banke uporno brani in označuje take trditve kot netočne, se z druge strani navajajo zopet pozitivne številke iz poročila Narodne banke, ki naj bi dokazale, da vlada v politiki podeljevanja kreditov enostranost ter da se favorizira beograjsko denarno tržišče in srbijanske izvoznike napram interesentom v krajih preko Save in Drine. Ta debata nam daje povod, da razmotrimo to vprašanje z vidika naših ožjih slovenskih interesov, v kolikor se tiče kreditne politike Narodne banke na področju njenih podružnic v Ljubljani in Mariboru.

Vprašanje cenjenih direktnih kreditov za trgovino in industrijo pri Narodni banki postaja vzpričo vedno težjih konkurenčnih razmer od dne do dne bolj aktualno. Zanima vse importerje in eksporterje; ki niso v srečnem položaju, da bi razpolagali s tolikimi lastnimi sredstvi, da ne bi rabili poslovnih kreditov. Število takih je v današnjih prilikah gospodarske depresije zelo majhno. Razlika med onimi maloštevilnimi tvrdkami, ki uživajo kredit pri Narodni banki in ostalimi, ki so odkazani na kredite pri bančnih zavodih, ki so do 100% ali še celo dražji, prihaja vedno bolj in bolj do izraza in postavlja v ospredje vprašanje, kateremu smo se dosedaj precej izogibali, ki pa se trajno ne da staviti z dnevnega reda.

Težki udarci, ki jih je preživelo naše gospodarstvo vsled borb in polomov na našem bančnem tržišču v toku zadnjih treh let, je vrezalo globoke brazde v naše poslovno življenje, ki se jih ne da čez noč zaravnati. Stomilijonske izgube povzročajo nedogledne posledice, ki vlečejo kakor veriga za seboj vedno nove žrtve v vrstine pogube. Globoka mra je legla na naše celo gospodarsko življenje in vse občuti, da bo treba celo desetletje žilavega in napornega dela, da se nastale vrzeli vsaj nekoliko izpolnejo.

Padajoča rentabiliteta sili poslovne kroge vedno bolj v dilemo, da skušajo ali priti do cenejših kreditov, ali pa da morajo omejiti svoje obratovanje. Problem dosege cenejših kreditov pa ni vedno in povsod enostaven. Hvala Bogu so prilike v Sloveniji v tem oziru radi razvitega kreditnega združništva in regulativnih hranilnic še razmeroma dobre, tako, da so navedene skupine denarnih zavodov v stanju, da pokrijejo znaten del potreb na poslovnih kreditih. Toda njihova sredstva vendar še ne zadostujejo, da se zadovolji vse potrebe gospodarstva in v tem oziru pripade naloga v prvi vrsti Narodni banki, ki ima pospeševati gospodarsko delo v celi državi enakomerno.

I. Eskontni krediti.

Ako primerjamo stanje odobrenih in izkoriščenih kreditov gospodarskih krogov pri podružnicah v Sloveniji v toku zadnjih treh let, dobimo sledečo sliko:

1. Podružnica Nar. banke Ljubljana.

Leta 1925: Število tvrdk, katerim je odobren kredit: 175; vsota odobrenega kredita 89 milijonov dinarjev.

Leta 1926: Število tvrdk, katerim je odobren kredit: 177; vsota odobrenih kreditov 115 mil. dinarjev.

Leta 1927: Število tvrdk, katerim je odobren kredit: 170; vsota odobrenih kreditov 128.5 mil. dinarjev.

Vidimo torej, da se je skupna višina kreditov v toku treh let povečala za 39.5 milijona dinarjev.

Stanje eskomptnih posojil je znašalo v Ljubljani na dan 31. decembra:

Leta 1925 53.5 milijonov dinarjev.
Leta 1926 48.8 milijonov dinarjev.
Leta 1927 70.2 milijonov dinarjev.

Torej se je v toku treh let povečalo za ca. 22 milijonov dinarjev.

Pri mariborski podružnici pa je bil razvoj v navednih letih sledeči:

Leta 1925: Število tvrdk, ki imajo odobrene kredite: 126; odobrenih kreditov 36.6 mil. dinarjev.

Leta 1926: Število tvrdk, ki imajo odobrene kredite: 124; odobrenih kreditov 38.8 mil. dinarjev.

Leta 1927: Število tvrdk, ki imajo odobrene kredite: 120; odobrenih kreditov 42.9 mil. dinarjev.

Porast je znašal v toku teh treh let torej nad 6 milijonov dinarjev.

Stanje eskomptnih posojil je bilo v Mariboru dne 31. decembra:

Leta 1925 34.1 milijonov dinarjev.
Leta 1926 31.7 milijonov dinarjev.
Leta 1927 42.9 milijonov dinarjev.

Torej je narastlo za preko 8.8 milijonov dinarjev.

V obeh primerih se je torej stanje kreditov povečalo, dočim se je število tvrdk, ki uživajo te kredite, skrbno namesto, da bi se, kakor bi se splošno pričakovalo, pomnožilo. V toku leta 1927 je bilo brisanih znatno število kreditov denarnim zavodom in drugim tvrdkam radi poravnave in konkurzov, kar seveda iz statistike ni razvidno. Na njih mesta so stopile druge nove tvrdke. Na kreditih Narodne banke participira torej v Sloveniji sedaj 290 tvrdk s 173 milijoni dinarjev. V tiskanih poročilih Narodne banke ni sicer točno navedeno, koliko od odobrenih kreditov pripada pri posameznih podružnicah na denarne zavode, vendar bi se jih po splošnem ključu, ki ga navaja Narodna banka za celo državo, lahko cenilo pri podružnici v Ljubljani s 45 do 50% tako, da bi ostalo za veletrgovino in industrijo še 50 do 55% odobrenega kontingenta kreditov. Tanga, ki pripade denarnim zavodom, ima bistveno drugačno kreditno funkcijo kot direktni poslovni krediti. Njen namen je glavno, da se uporablja za eskont menic, plačljivih na drugih mestih, katera pot je za denarne zavode za inkaso najbolj prikladna. Neizkoriščani del pa tvori rezervo za denarne zavode za primer nujnih izrednih odnosno večjih periodičnih potreb, da se ne izzovejo na denarnem tržišču komplikacije, marveč mu zagotavlja stalna mobilnost in likvidnost.

Gospodarstvu kot takemu pride torej v ljubljanski oblasti kot cenjen kredit direktno le 60% odobrenega kontingenta v korist, t. j. ca. 65 milijonov dinarjev, kar se seveda ne more smatrati za zadostno. Drugače sto-

jijo razmere v mariborski oblasti, kjer ni sedežev central večjih bančnih zavodov in kjer pride skoraj celoten kontingent direktno v prid veletrgovinam in industrijam.

Poročilo Narodne banke za leto 1927 navaja, da so bili odobreni krediti na področju ljubljanske podružnice izkoriščeni le s 46%, a pri mariborski podružnici pa s 68.3%. To navedbo je treba pravilno razumeti, kajti izkoriščevanje kreditov pri zagrebški filijalki Narodne banke je znašalo na primer samo 33% odobrenih kreditov, dasi je baš zagrebško tržišče ono, ki se največkrat pritožuje nad enostranostjo kreditne politike Narodne banke. Navedene številke nikakor ne pomenijo, da so krediti, ki so bili odobreni posameznim tvrdkam, po svoji višini prekomerni, da bi jih torej morda kazalo zmanjšati v korist drugim. Obrazložitev je zelo enostavna. Narodna banka je, kakor rečeno, na eni strani rezerva za nujne potrebe denarnih zavodov. Druga njena važna funkcija pa leži v tem, da daje sezonske kredite, katerih potreba je pri raznih panogah veletrgovine in industrije zelo različna. Medtem, ko imajo nekatera podjetja preko celega leta več ali manj enakomerno potrebo kreditov, se pri drugih panogah ta potreba pojavi samo v jesenski sezoni odnosno v jesenski in spomladanski in traja le po nekoliko mesecev. Ako primerjamo številke obeh slovenskih podružnic s celokupnimi krediti Narodne banke v centrali in v njenih 19 podružnicah, vidimo, da je uživalo v letu 1927 njen kredit 4332 tvrdk v skupnem znesku 1503 milijone dinarjev, od katere vsote pripade na denarne zavode 676 milijonov rednih kreditov in 189.3 milijona dinarjev sezonskih kreditov, torej skupno vseh meničnih kreditov 865.3 milijona dinarjev, ali nad 57% vseh kreditov. Ta ugotovitev je važna, ker se iz nje vidi, da je Narodna banka danes po svoji kreditni politiki radi premalega kontingenta še zelo daleč od tega, da bi bila gospodarstvu oni vir cenjenih kreditov, ki ga baš v sedanjih depresiji in krizi izvoza potrebuje. Slovenija torej participira v razmerju s celokupnim številom tvrdk s 7% in po višini kreditov pa 11.5%, kar sicer odgovarja teritorialnemu razmerju in tudi razmerju napram številu prebivalstva, ali nikakor ne odgovarja naši gospodarski strukturi, ki bi morala biti edin objektivni kriterij za presojo teh relacij.

(Dalje prihodnjik.)

IZ POŠTNE HRANILNICE.

S 1. majem t. l. uvede poštna hranilnica virmanski in izplačilni promet z Avstrijo (Poštno hranilnico na Dunaju) ter s Švico (Čekovnim zavodom v Curihu) in sicer na račun svojih lastnikov čekovnih računov. Za virmanske račune provizija najmanj 2'50 Din, za izplačila v gotovini tudi provizija 1'00, najmanj pa 5 Din. Za virmanske odobrenja iz Avstrije in Švice se računa manipulacijska pristojbina 0'50 Din od nakazila ne glede na višino zneska. Lastniki čekovnih računov naročajo virmanska nakazila in izplačila v inozemstvo z nalogo za izplačilo (obr. št. 110 S), ki jih lahko izstavljajo v ta namen v dinarski vrednosti ali v valuti države, v katero se nakazilo izvrši. Dosedaj je Poštna hranilnica uvedla mednarodni virmanski (izplačilni) promet s Češkoslovaško, Madžarsko, Avstrijo in Švico.

Plenarna seja načelstva Zveze trgovskih gremijev v Ljubljani.

V petek, 27. aprila t. l. se je vršila tukaj seja zveznega načelstva, ki je obsegala poročila o delovanju Zveze, o poslovanju konzumov in nabavljalnih združenj, o stabilizaciji naše valute, o običnem zboru ter raznih aktualnih trgovskih vprašanjih.

Seja je prisostvovala poleg g. predsednika Vilka Weixla ter obeh podpredsednikov gg. Josipa J. Kavčiča in Rudolfa Stermeckija še 24 odbornikov, odnosno namestnikov, ki so v tako lepem številu prihiteli iz vseh krajev Slovenije, da se informirajo, razpravljajo in sklepajo o važnih interesnih problemih.

G. načelnik je kmalu po 10. uri otvoril sejo, konstatiral sklepčnost in iskreno pozdravil vse navzoče, izrekajoč jim zahvalo za izredno lepo udeležbo.

Pred prehodom na dnevni red iskreno častita g. Leopoldu Fursagerju, načelniku gremija trgovcev v Radovljici, k njegovemu šestdesetletnemu jubileju. Poudarja njegove zasluge glede organizacije in napredka slovenskega trgovstva ter izraža srčno željo, da mu Vsemogočni nakloni še mnogo let tako plodonosnega delovanja.

Čestitkam g. načelnika so se s prišrčnim navdušenjem pridružili vsi navzoči.

Nato je podal g. predsednik besedo zveznemu tajniku, ki je nudi pregled poslovanja Zveze za dvomesečno razdobje, ki je poteklo od zadnje seje v Mariboru.

Zvezna pisarna je prejela in odpremila nad 200 dopisov in vlog. Med njimi vsebujejo mnogi pomembnejše nasvete in pojasnila gremijem v obrtnopravnih in drugih perečih vprašanjih, podkrepitve raznih prošenj napram oblastim, intervencije in izjave pristojnim oblastnim organom.

Zveza je protestirala proti nameri obveznega nalaganja javnega in pupilarnega denarja v državni hipotekarni banki ter zaprosila zbornico TOI, da ukrene vse potrebne korake, da ostane ta denar še nadalje naložen v naših zavodih in služi napredku in procvitu našega lastnega gospodarstva.

Oblastni odbor ljubljanske oblastne skupščine je v posebni vlogi zaprosila, da prične s pobranjem oblastne doklade k državni trošarini na opojne pijače s 4. marcem t. l., istemu je predlagala dalje spremembo pravilnika za izvrševanje omenjene uredbe v toliko, da ne bi bili primorani trgovci voditi posebnih knjig o nabavi in prodaji opojnih pijač, in konečno izrazilo nujno potrebo, da se omeji, odnosno odpravi prosta žganjekuha.

Na Zbornico TOI je naslovila prošnjo, da stremi za tem, da pridemo čimprej do izenačenja državnih trošarin in do revizije taksnega zakona. Ostro je protestirala tudi proti zastavi davka na poslovni promet, ki bi se moral po prvotnih obljubah finančne uprave že zdavnaj ukiniti. Glede izenačenja državnih trošarin je že izdelan nov zakonski osnutek in gospodarske korporacije so že stavile k njemu svoje spremembe predloge, ki odgovarjajo težnjam našega trgovstva.

V zadevi tihotapljanja blaga preko avstrijske meje pri Mureku in Radgoni je intervenirala pri carinskem inspektoratu v Ljubljani in dosegla potrebne remedure.

Radi sprejemanja malo poškodovanih bankovcev ob belem robu je Zveza posredovala pri Narodni banki in poštne ravnanstvu v Ljubljani ter prejela obvestilo, da sprejemajo ponovno vsi poštni uradi brez vsakega odbitka bankovce, katerim manjkajo manjši koščki belega papirja.

Zveza je dalje brzojavno protestirala pri poštne ministru proti odredbi, ki s 1. aprilom t. l. ukinja pavšaliranje abonentov za telefonske pogovore v bližnjem medkrajevem prometu na razdaljo pod 25 km. Istočasno je prosila za intervencijo tudi poslanski klub KDK in jugoslovanski klub. Od slednjega je prejela poročilo, da se v poštne ministru izdeluje tozadevno nov pravilnik, ki bo še nadalje dopuščal pavšaliranje, razlika v plačevanju ne bo velika, v izvestnih slučajih se namerava tarifa celo znižati.

Na pobudo gremija trgovcev v Novem mestu je v utemeljeni vlogi zaprosila oblastni odbor, da ne bodo z razpečevanjem modre galice od strani njega oškodovani interesi naše poklicne trgovine. Po dobljenih informacijah bo v tem oziru izšel poseben pravilnik in bodo trgovski interesi v polni meri zaščiteni. — Železniški direktorij v Ljubljani je priporočila dalje prošnjo istega gremija, da se uvedejo posebni izletniški vlaki v Belo Krajino.

Nadalje je intervenirala pri upravi državnih monopolov v Beogradu v zadevi razprodaje obstoječih zalog vžigalic, pri finančnem ministru radi izdaje davčnih knjžic za uslužbenca v slovenskem jeziku ter pri poštni direktoriji v Ljubljani, da ukrene potrebne mere, da doseže Murska Sobota, središče trgovine, obrti in industrije v Prekmurju, nujno potrebno telefonsko zvezo z inozemstvom.

Posameznim gremijem je Zveza razposlala 7 okrožnic, s katerimi si je deloma pribavila potreben statističen material za oddajo in utemeljitev raznih mnenj in izjav, deloma pa jih obvestila o perečih strokovnih vprašanjih.

Zvezni tajnik se je dosedaj udeležil občnih zborov gremijev v Ptuj, Ribnici, Celju, Domžalah, Novem mestu in Litiji. V vseh je obširno poročal o naših gospodarskih, odnosno trgovskih prilikah, o delovanju Zveze ter nudil navzočim članom pojasnila v raznih stanovskih vprašanjih.

Konečno omenja zvezni tajnik še akcijo za ustanovitev gremija v Črnomlju, ki bi naj obsegal trgovce metliškega in črnomeljskega sodnega okraja. To sta namreč edina okraja v Sloveniji, kjer so se trgovci organizirani v kolektivnih zadrugah z drugimi obrtniki. Zveza je že leta 1920 pričela akcijo v svrhu ustanovitve navedenega gremija, a ta je žal končala brez uspeha radi nasprotstev med trgovci obeh krajev, zlasti radi vprašanja, kje naj bo sedež gremija. Sedaj pa je veliko županstvo pozvalo Zvezo, da ponovno ukrene primerne korake, da se čimprej izpolni še ta vrzel v organizaciji našega trgovstva.

Radi tega je zvezni tajnik obiskal Črnomelj in Metliko ter izvedel ustno anketo pri vseh pomembnejših trgovcih, ki v načelu soglašajo v tem, da se ustanovi gremij. Treba je premagati še samo majhen upor Metličanov proti temu, da bi bil sedež gremija v Črnomlju. Za slednjega govorita dve dejstvi. Prvič je tukaj okrajno glavarstvo, torej prva instanca v obrtnih zadevah, s katero imajo gremiji največ opravka, drugič pa bi bili popolnoma nezadostni finančni viri za redno vršenje perečih nalog, ako bi se ustanovila dva gremija, ki bi ne štela niti po 50 članov. V tem zmislu dela tudi okrajno glavarstvo v Črnomlju po smotrenem načrtu, da pride čimprej do ustanovitve gremija. Tako je upati, da bo mogla Zveza že v bližnji bodočnosti pozdraviti kot svojo 28. članico gremij v Črnomlju in bo na ta način izvedena popolna organizacija našega trgovstva v Sloveniji.

Po tem poročilu je poročal g. Stergar še o intervenciji deputacije Zveze pri ministru dr. Korošcu v zadevi ukinitve točilnih pravic trgovcev, ki je obljubil, da bo tekom mesca maja izdal nov pravilnik. Načelstvo je skle-

nilo o stvari ponovno intervenirati, istočasno pa pokreniti akcijo, da se rok za ukinitve podaljša do 31. decembra t. l., ako še ne bi prišlo v doglednem času do novega pravilnika.

K drugi točki dnevnega reda je podal zvezni tajnik poročilo o poslovanju konzumov in nabavljalnih zadrug. Težka gospodarska depresija in ostre konkurenčne prilike, v katerih se nahaja naša trgovina, so v zadnjem času še posebno nujno pokazale potrebo, da naša poklicna trgovina energično nastopi proti raznim zadrugam, ki stalno greše proti zakonitim predpisom, kateri določajo delokrog njihovega poslovanja, obidejo davčne predpise in uganjajo nelojalno konkurenco napram poklicnemu trgovstvu, ki ne uživa istih davčnih ugodnosti, temveč nosi težka javna bremena.

Zvezni tajnik je v daljših izjavah orisal pravni položaj omenjenih zadrug, njih davčne ugodnosti in končno naglasil, da je v danih okoliščinah edin uspešen lek proti nedovoljenemu kupčevanju raznih zadrug ta, da trgovstvo naznanja konkretne slučaje sodišču, ki bo izreklo kazensko sodo, na podlagi katere more potem politična oblast ukiniti dotično zadrugo. V tem oziru je načelstvo sklenilo, da izda Zveza našemu trgovstvu natančna navodila, kako je postopati napram zadrugam, ki prekoračijo zakonito določen delokrog svojega poslovanja.

Tretja točka dnevnega reda je vsebovala poročilo zveznega tajnika o stabilizaciji naše valute, ki nudi pregled razvoja našega vprašanja od prevrata do danes, ko stojimo pred zaključnim aktom ureditve naše valute, namreč pred zakonito stabilizacijo, ki naj določi stalno razmerje napram zlatu, odnosno napram stalnim inozemskim valutam.

Glede stabilizacijskega kurza se je v javnosti pojavilo več mnenj, vendar bo raz narodno-gospodarsko stališče najprimernejši kurz 100 Din = 9:13 švic. fr., na katerem se naš dinar z majhnimi spremembami nahaja skoraj že leta ter se mu je tudi prilagodilo naše gospodarstvo. Vsako drugo eksperimentiranje bi rodilo težke pretresljaje, ki jih naše že itak razruvano gospodarsko stanje ne bi preneslo brez težkih posledic.

Pri izvedbi zakonite stabilizacije pa bo treba posvetiti temeljito pažnjo uravnovešenju državnega proračuna, da ne bo obstajala nevarnost inflacije, dalje reguliranju naših inozemskih predvojnih in vojnih dolgov, ureditvi takozvanih letečih dolgov, vrnitvi državnega dolga državi emisijski banki in izboljšanju naše trgovinske bilance, ki izkazuje občuten deficit.

Posledice zakonite stabilizacije za naše gospodarstvo moremo smatrati kot zelo koristne. Omogočene bodo zopet sigurne gospodarske kalkulacije in iz poslovnega življenja bo popolnoma izginil moment valutnih valovanj in špekulacij, kar bo rodilo večje razpoloženje za sklepanje kupčijskih poslov.

In še enega momenta ne smemo prezreti:

Inozemstvo bo zopet vedelo, kolika bo trajna mednarodna vrednost našega dinarja. S tem se bo okrepilo zaupanje v našo valuto in bo podano možnost, da dosežemo potrebna inozemska dela in preidemo k nujnim investicijskim delom, ki naj pospešijo proevit in blagostanje naše države.

Pri četrti točki dnevnega reda je zvezno načelstvo sklenilo, da se bo vršil letošnji občni zbor Zveze v nedeljo 10. junija t. l. v Novem mestu.

Pri raznoterosti je poročal g. podnačelnik Josip J. Kavčič o poostreni praksi glede pobiranja davka na poslovni promet. Generalna direkcija davkov je odredila s posebnim razpisom, da morajo ukreniti davčna oblastva vse, da predpis davkov za leto 1928 ne bo manjši, nego je bil za leto 1927. Pri družbah, ki javno polagajo račune, in pri vseh onih davkoplačevalcih, ki so dolžni voditi knjige prometa, morajo davčna oblastva še pred odmero davka vpogledati knjige in

ugotoviti, ali jih vodijo točno in ali se morejo smatrati za pravilne. Generalna direkcija bo poslala k posameznim oblastvom svoje inšpektorje, da se prepriča, je-li izpolnjujejo njena naročila.

Ker je že mnogo trgovcev dobilo pozive, da nudijo svoje knjige v pregled davčnim oblastvom, je v četrtek, 24. aprila t. l., posredovala večja deputacija zbornice TOI, Zveze trgovskih gremijev in ljubljanskega gremija pri finančnem delegatu dr. Rupniku v tem zmislu, da bi se davčna oblastva zadovoljila samo s formalno kontrolo knjige opravljenega prometa. Gospod finančni delegat je obljubil, da bo po svojih močeh ustregel upravičenim težnjam našega trgovstva.

G. Umek je poročal, da so se pojavili v brežiškem okraju zopet številni krošnjariji, ki ogrožajo naše poklicno trgovstvo.

G. načelnik Weixl mu odgovori, da

Opozorilo industrijcem in obrtnikom glede carine prostega uvoza strojev.

Da se preprečijo eventualne zlorabe z blagom, ki je oproščeno carine bodisi v zmislu opazk k pojedinim številkam uvozne tarife v predlogu zakona o obli carinskih tarifi, bodisi v zmislu točk 5. in 6. obli opazk k XV. delu tarife, je odredil g. minister za finance na podstavi člena 23 v predlogu zakona o obli carinskih tarifi sledeče:

»Poleg ostalih pogojev, ki se morajo izpolniti po razpisih C. br. 29.572/25 in C. br. 39.20/26, je treba izpolniti tudi pogoj, da je prispelo blago neposredno na ime onega, ki ima pravico do oprostitve, ne pa na ime drugega, ki bi potem s prenosom tovarnega lista prenesel blago na osebo, ki ima pravico do oprostitve.

Da se ta pogoj izpolni, mora biti v odločbi generalne direkcije carin izrečno povedano, da velja dotična oprostitve, če predloži prosilec ob carinativni originalni tovarni list, po katerem je prispelo blago neposredno na njegovo ime; če pa ga ne predloži, izgubi odločba generalne direkcije carin veljavo in v tem primeru mora carinarnica prosilecu vrniti pridodane

sta v tem pogledu izdali obe veliki županstvi že nešteto okrožnic podrejenim oblastvom, a glavno je samopomoč trgovstva. Vsak konkreten slučaj je treba takoj naznaniti orožništvu ali policiji.

G. Rudolf Štermecki je opozoril na nova bremena, ki bodo zadela trgovstvo, ako bodo pritegnjeni k obveznemu zavarovanju trgovski nameščenci in predlaga, da ukrene Zveza vse potrebno, da se ta namera prepreči.

Zvezno načelstvo je sklenilo, da se v bližnji bodočnosti skliče posebna seja, ki bo obravnavala izključno naše pokojninsko zavarovanje in vprašanje »Trgovskega lista«, ker s 1. julijem t. l. poteče dosedanja pogodba med Zvezo trgovskih gremijev in družbo »Merkur«.

Ob 13. uri je načelnik zaključil sejo, zahvaljujoč se vsem udeležencem za zanimanje in pažnjo, ki so jo posvetili pretresanju in obravnavanju svojih interesnih vprašanj.

priloge v podpis, generalni direkciji pa odločbo s poročilom, da je odločba izgubila veljavo, ker prosilec ni predložil originalnega tovarnega lista, s katerim je blago prispelo na njegovo ime.

Deklaracije z zahtevo za oprostitve na podstavi odločbe generalne direkcije carin, ki jim ni priložen originalni tovarni list, se ne sprejmejo v delo, ampak se morajo vrniti predložitelju z označbo, zakaj je odklanjajo.

To vrsto deklaracij sprejemajo samo upravni carinarnici.

Če je izpolnjen tudi pogoj o tovarnem listu, se mora predložiti še njegov prepis, ki ga overovi carinarnica po vzporeditvi uradoma ter ga priloži unikatu deklaracije.

To pojasnilo je stopilo v veljavo na dan objave v »Službenih Novinah«, t. je dne 14. aprila 1928. Da bi pa uvozniki ne bili oškodovani, jim je dana pravica, da morejo do dne 1. junija t. l. obvestiti generalno direkcijo carin o doslej izvršenih naročilih, ki ne prispejo na njih ime, tako da se sme ob takih uvozi tudi vkljub tej odločbi izdati odločba o oprostitvi.

Nov stanovanjski zakon.

Narodna skupščina je 28. aprila t. l. po kratki debati odobrila načrt novega stanovanjskega zakona. Tekst zakona se glasi:

Člen 1. Od 1. maja 1928 preneha vsako dodeljevanje stanovanj. Vsako stanovanje, ki je spadalo ali spada pod omejitve svobodnega razpolaganja, a se je izpraznilo ali se izprazni poslej, ostane najemodajalcu v svobodno razpolaganje.

Člen 2. Omejitve po tem zakonu se osvobodijo: a) vsa stanovanja z več kakor tremi sobami, b) stanovanja s tremi sobami, v katerih stanujejo rodobine, manjše od treh članov, c) stanovanja z dvema sobama, v katerih stanujeta ena ali dve osebi. Kot soba se ne smatrajo kuhinja, predsoba, hodnik, instalirana kopalnica in soba za služinčad.

Člen 3. Za stanovanja, ki ostanejo pod omejitvami po prejšnjem členu, se od maja t. l. do 1. maja 1929 vključno odreja, če odgovarjajo higijenskim predpisom, sledeča najemnina: v mestih do 100.000 prebivalcev desetkrat, preko 100.000 dvanaestkrat višja od predvojne. (1. julij 1914.) Za nehigijenska stanovanja, ki so kot taka proglašena od merodajnih oblasti, in na zahtevo dotičnega najemnika, bo ostala najemnina ista, kakor aprila 1928, dokler gospodar stanovanja ne bi preuredil v primerno stanje. Ta uredba velja za mesta z več kot 50.000 prebivalci. Predvojna krona ali perper se računa kot dinar.

Člen 4. Najemniki, ki po tem zakonu izgube pravico do zaščite, a so do časa, ko stopi ta zakon v veljavo, stanovali v stanovanjih, ki spadajo pod točko a) 2. čl. tega zakona, bodo dolžni, da se izselijo do 1. junija t. l., če jim ni bilo stanovanje odpovedano predno je stopil ta zakon v veljavo. Vsi ostali najemniki, ki tudi izgube pravico do zaščite po tem zakonu, bodo dolžni, da se v slučaju odpovedi izselijo do 1. julija t. l.

Člen 5. Nihče ne more istočasno imeti dveh stanovanj v enem mestu. V kolikor katero teh stanovanj spada pod določbe tega zakona, se bo postopalo z njim kakor s praznim stanovanjem.

Člen 6. Občinska oblast je dolžna komisijko ugotoviti: 1. Na zahtevo najemnika: Ali stanovanje odgovarja ali ne odgovarja splošnim stavbenim in najvažnejšim zdravstvenim pogojem; 2. Na zahtevo najemodajalcev: Ali je stanovanje preurejeno v pravilno odgovarjajoče stanje. Ta sklep občinskih oblasti je obvezen za sodišča.

Člen 7. Vse spore po tem zakonu, ne glede na vrednost, bodo obravnavali kot nujne v prvi instanci posamezni sodniki prvostopnih sodišč odnosno okrajna ali sreska sodišča. V vseh zadevah po teh zakonih veljajo predpisi civilno-pravnega postopka. Rok za vložitev pritožbe znaša 8 dni. Za plačevanje taks za vse spore veljajo PR 173, 174, 176 zakona o taksah. Vrednost procesa se določa z ozirom na enomesečno najemnino.

Člen 8. Odredbe čl. 2, čl. 8 in čl. 10 zakona o stanovanjih od 15. maja 1925 ostanejo v veljavi do 1. maja 1929.

Člen 9. Minister za socialno politiko se pooblašča, da more izdati potrebne odredbe za izvršitev tega zakona.

Člen 10. Čim stopi v veljavo ta zakon, nehajo veljati vse določbe dosedanjih stanovanjskih zakonov, ki so v nasprotju s predpisi tega zakona.

Člen 11. Ta zakon stopi v veljavo 1. maja 1928 in velja do 1. maja 1929.

**Trgovci in pametni
gospodarji sploh
čitajo redno
TRGOVSKI LIST!**

Mednarodni indeks cen na debelo.

V marcu so kazale mednarodne indekse številke lahko napredovanje navzgor. Treba je omeniti, da dajo pesimistična poročila o ameriškem letošnjem pridelku pšenice povod za mnenje, da bo nastopila v prihodnjih mesecih resna haussa. Chicago je notiral za majsko pšenico v centih za bushel: 1. marec 134,5, 2. april 142, 23. april 154,5. Mednarodni sliki cen zadnjih šestih tednov daje pšenični pribitek v zvezi s trdnostjo ostalih živil in podpiran od gibanja drugih cen napeto temeljno barvo. Pospeševalno navzgor je vplivala tudi lahka okrepitev na bombažnem trgu in dviganje cen na kovinskem trgu, ki se je šele v marcu umirilo.

Poedine države kažejo tole sliko: Nemčija (1913/14 = 100). Indeks cen je stremel v marcu lahko navzgor, kar gre v glavnem na račun agrarnih produktov (krušno žito moka, krmi-la). Razmerje marec—april 1928: Agrarni produkti 130—132, surovine in polfabrikati 134—134, finalni produkti 157—157, totalni indeks 138 do 139 (april 1927: 135).

Francija (1914 = 100). Razmerje februar—marec 1928: Živila 115 do 121, industrijski produkti 137—137, od teh minerali 117—120, tekstilije 153—155, celotni indeks: 127—130 (marca 1927: 132).

Italija (1913 = 100). Stalna majhna podpariteta lire napram stabilizacijskemu kurzu bi bila morala notranje gibanje cen pokazati v ugodnejši luči. Kljub temu je zaznamovati v marcu ponovno šibko pomikanje navzgor, ki spravlja indeks zopet na lanskolletno stopnjo. Razmerje februar—marec je bilo: Živila 162,5—167, živalska živila 139—141, tekstilije 148 do 152, kovine in rude 132—132, gradbeni material 145—144, celotni indeks 146—147 (lani marca 147). V Italiji se opaža zopet ožja zveza s svetovnim gospodarstvom. Z odpravo valutne autarkije pada tudi »neodvisno« ustvarjanje cen, ki se je v valutnem kaosu tako bujno razvilo.

Velika Britanija (1914 = 100). Britanske cene na debelo so v marcu nadaljevale lahko februarско poraščanje. Razmerje februar—marec: Cerealije in meso 147—152, drugo in tobak 199—192, tekstilije 170—176, minerali 128—129, razno 131—131, celotni indeks 153—155 (lani marca 154). Napram lanskemu letu je izprememba le v tekstilijah (za skoro 30 točk višje) in v mineralijah (za 27 točk nižje).

Združene države S. A. (1926 = 100). Celotni indeks marca napram januarju (96—96) ne kaže nikake izpremembe (leta 1927: 94,5). V poedinih skupinah se kaže to-le razmerje januar—marec: Surova živila 106 do 104 (lani marca 94), živila 98,5 do 98 (lani 94,5), kože in usnje 122 do 124 (lani 100,5), tekstilije 97—97, goriva 98 do 98. Cene farmerskih produktov, ki so kazale v preteklih mesecih močno okrepitev, so se zopet nekoliko poslabšale odnosno utrdile. S tem je odpadel eden glavnih razlogov, za izpremembo ameriških cen.

PROSLAVA 20-LETNICE ZVEZE HRVAŠKIH OBRTHNIKOV V ZAGREBU.

Zveza hrvaških obrtnikov v Zagrebu bo slavila dne 5. in 6. maja t. l. 20-letnico svojega obstoja. 20-letnica se bo obhajala na svečan način in so priprave za to v polnem teku. Tudi obrtniki iz Slovenije se bodo udeležili slavlja bratske organizacije. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je v to svrhu že izdala proglas z vabilom, da se slavlja udeleži slovensko obrtništvo v čim obilnejšem številu. Za proslavo je določen naslednji spored: V soboto dne 5. maja t. l. položijo obrtniki ob 17. uri venec na grob pokojnega velezaslužnega predsednika Zveze hrvaških obrtnikov g. Gj. Matića. Zvečer ob 8. uri se vrši v prostorih Zveze predkonferenca delegatov. V nedeljo dne 6. t. m. se začne ob 8. zjutraj v prostorih Hrvaškega pevskega društva »Kolo« (Trg kralja Aleksandra) glavna skupščina zveze, a po skupščini ob pol 12. v istih prostorih slavnostno zborovanje. Ob 14. uri se vrši v »Gradskem podrumu« skupno kosilo. Za kosilo, ki bo stalo 60 Din, se sprejemajo naročila do sobote zvečer v pisarni Zveze hrvaških obrtnikov v Zagrebu, Jelačićev trg št. 1. Po kosilu bo ogled vajske razstave in zagrebškega vele-sejma, ob 20. uri zvečer pa komers v dvorani »Kola«.

* * *

KONZUM ALKOHOLNIH PIJAČ V SLOVENIJI.

Zanimiva je splošna statistika o konzumu alkoholnih pijač v Sloveniji. V obeh oblasteh Slovenije se je l. 1926 popilo 34.168.154 litrov zadacanega vina. Leta 1927 je konzum vina padel ter se ga je popilo le 30.227.659 litrov. Da je konzum vina padel, tolmačijo na ta način, da se je znatno dvignil konzum žganih pijač. Vzrok je zlasti svobodna žganjekuha na kmetih. Pred svobodno žganjekubo je bilo v Sloveniji okoli 500, a danes je že 10.000 kotlov za kuhanje žganja. Lansko leto se je plačalo na trošarini pri vinu nad 10 in pol milijona dinar-

jev, pri pivu 3.400.000 Din, pri žganju 1.600.000 Din in pri špiritu nad 10 milijonov 500.000 dinarjev.

* * *

48. REDNI OBCNI ZBOR »KMETSKE POSOJILNICE

za ljubljansko okolico, reg. zadr. z neomejeno zavezo v Ljubljani» se je vršil dne 26. aprila. Iz poročila ravnateljstva posnemamo sledeče:

Upravno premoženje tega najstarejšega slovenskega zavoda v Ljubljani je doseglo dne 31. decembra 1927 Din 158.920.680,73. Stalno naraščajoče hranilne vloge izkazujejo dinarjev 151.990.336,36. Prirastek v letu 1927 znaša Din 25.154.714,05.

Dasi je ostala obrestna mera hranilnih vlog v preteklem letu neizpremenjena, je zavod v zaščito domačega trga in v svrhu ublažitve vladajoče gospodarske krize izdatno zniževal obrestno mero posojil, kar je tem lažje storil, ker je po uspešnem poslovanju malo ne petih desetletij dovolj krepko fundiran in v vseh postavkah popolnoma krit.

Vsled tega se je dvignilo, zlasti s kratkoročnimi krediti v zadnjih mesecih stanje posojil na dinarjev 22.739.597,40 ter naraslo na dinarjev 124.147.457,29.

Rezervni zakladi so se zvišali po pripisu dotacij iz novega čistega dobička in po delni valorizaciji zavodovih nepremičnin na skupno dinarjev 6.650.997,77.

Portfelj vrednostnih listin znižan in previdno odpisan na dinarjev 6.502.119— vsebuje izključno domače solidne papirje, vsi avstrijski in ogrski efekti so že pred leti izbrisani.

Ob trajnem, znatnem zniževanju obrestne mere pri kreditih, ob visoki vsoti vedno razpoložljivega denarja in po strogo izvršenih odpisih znaša čisti dobiček Din 408.337,33, od katerega se je ponovno določilo dinarjev 70.000— za razne občekoristne narodne namene, katerim so se že med upravnim letom na račun uradnih stroškov naklanjale znatne vsote.

Občni zbor je izven tega določil iz tekočih sredstev Din 100.000— v svrhu pospešitve ustanovitve »Akademije znanosti in umetnosti« v Ljubljani.

* * *

DRŽAVNI CARINSKI DOHODKI V PRETEKLEM FINANČNEM LETU.

Po uradnih, te dni objavljenih podatkih o državnih carinskih dohodkih je razvidno, da so skupni carinski dohodki v finančnem letu 1927/28 znašali 1680,4 milijona dinarjev napram 1703,2 milijona dinarjev v finančnem letu 1926/27. Na-

bram l. 1926/27 znaša torej primanjkljaj 22,8 milijona dinarjev ali 1,3%, napram v proračunu predvideni vsoti, ki je bila za preteklo finančno leto povečana, pa znaša primanjkljaj le 8,2 milijona dinarjev ali 0,5%. V posameznih četrtletjih so bili državni carinski dohodki naslednji (v oklepajih razlike napram odgovarjajočim četrtletjem fin. leta 1926/27): I. četrtletje 375,6 (— 52,4), II. četrtletje 441,5 (+ 6,5), III. četrtletje 456,4 (+ 13,1), IV. četrtletje 406,9 (+ 10,1). Iz gornjega je razvidno, da je napram l. 1926/27 primanjkljaj v carinskih dohodkih beležiti le za I. četrtletje (april—junij), dočim so bili v ostalih četrtletjih dohodki večji, kar je pripisati dejstvu, da se je naš izvoz v drugi polovici preteklega leta pričel močno dvigati.

* * *

OPOZORILO NAŠIM IZVOZNIKOM.

Od enega naših konzulatov v inozemstvu je prejel ministrstvo trgovine in industrije sporočilo, da se naši poslovni krogi sicer često obračajo na konzulate, toda ne vedno pravočasno. Obračajo se ponajveč, ko pridejo v kak spor ali se jim dogodi kaka neprijetnost, ne pa, da bi se obračali na konzulate še predno stopijo v zveze z inozemskimi trgovci. Nekateri, koji so se sicer pravočasno obrnili za informacije na konzulat, se po izvršenih poslih več ne vračajo tja, da bi informirali konzulat o svojih izkušnjah in o rezultatih svojih poizkusov, kar bi bilo velike važnosti za delovanje in informativno službo konzulatov. Zato bi bilo neobhodno potrebno, da se naši gospodarski krogi obračajo vedno na konzulate še predno stopijo v poslovne stike s kako inozemsko firmo, a da po izvršenih poslih obvestijo konzulate o svojih izkušnjah. Samo na ta način je pričakovati, da bo delovanje naših predstavništev v inozemstvu uspešno.

Ljubljanska borza.

Tečaj 1. maja 1928	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22,91
Berlin 1 M.	—	13,5925
Bruselj 1 belga	—	7,9406
Budimpešta 1 pengő	—	9,925
Curih 100 fr.	1093,50	1096,50
Dunaj 1 šilling	7,9822	8,0122
London 1 funt	276,92	277,72
Newyork 1 dolar	56,72	56,92
Pariz 100 fr.	222,65	224,65
Praga 100 kron	168,05	168,85
Trst 100 lir	298,25	300,25

Ali ste že član »Trgovskega društva Merkur v Ljubljani«? — Če ne, prijavite čimprej svoj pristop!

Ivan Hribar:

66

Moji spomini.

4.

Velenje, 20. 4. 97.

Velečenjeni gospod župan!

Vaše drago pismo iz Dessaua sem prejel. Hvala za odgovor!

Kar se tiče tiste hierarhične službe, ki je izpraznjena po Klunu, ostanem pri tem, kar sem rekel.

To ni zá-me!

Ker pa ste rekli, da se da tudi morda drugače pomagati ter da bi v ta namen bilo treba, da pridem v Ljubljano ali v Celje na »rendezvous«, dolžnost mi je odgovoriti Vam, da sem pripravljen stopiti v pogajanja.

Pisati se o takih rečeh res ne da lahko; iz ustnega občejanja bi se dalo lože kaj dognati...

V Ljubljano mi je nekoliko teže priti; lože bi prišel v Celje, ali na Zidan Most.

Ob nedeljah in zadnja dva dni v tednu ne bi mogel priti. — Forcirati jaz ne bi hotel v ničemer; le, če bi se brez sile dalo kaj zboljšati. Boj za eksistenco tudi pri nas Slovincih ni majhen...

Določiti dan in uro kakor kraj sestanka prepustim seveda Vam, oziroma kakemu pooblaščenцу Vašemu. Sub rosa. —

Z odličnim spoštovanjem se klanja Vam

Aškerc.

5.

Velenje 31. 7. 97.

Velečenjeni gospod župan!

Pretekli teden sem mislil iti v Cerklje, pa sem bil službeno zadržan. Tako težko pridem iz teh hribov kdaj kam v — Evropo.

Nekoliko sem potem tudi dvomil, da bi že bili na Svojem gorenjskem Tuskulu, ker ste imeli vsled potresa nepričakovanih skrbij čez glavo.

Pridem torej 7. ali 8. avg. v Cerklje, če bo količjak mogoče in me služba ne bo zadrževala.

Položaj mi je in statu quo ante. Mesec julij je bil pa za nas usodepoln!

Vzel nam je celjsko gimnazijo, poškodoval nam s potresom Ljubljano vnovič, in umoril nam klasičnega novelista slovenskega — Jankota Kersnika! To je že preveč!

Ostajem z vsem spoštovanjem udani Vam

Aškerc.

6.

Velenje, 2. XI. 97.

Velečenjeni gospod župan!

Morebiti Vas utegne zanimati, če Vam povem, da sem stal dné 28. oktobra že spet pred »inkvizicijo« v Mariboru. »Velikanska«, »senzacionalna« preiskava!

Nisem vedel, kaj bi bolj občudoval: ali sovraštvo do mene ali pa borniranost mojih tožiteljev.

Hvala Bogu, me niso tožili ničesar »nemoralnega«. Pravi vzrok preiskave si pa, velečenjeni gospod, itak lahko mislite...

O, kaka škoda, da ni več grmad!

Naznanjam torej, da sem sicer še živ, toda...

Z odličnim spoštovanjem

A. Aškerc.

P. S.: Privatno, ne za javnost.

7.

Velenje 3. I. I. 98.

Velečenjeni gospod župan!

Nikar se ne čudite, velečenjeni gospod, da se še nisem genil, čeprav je služba že od Božiča razpisana

in ste me Vi Sami se Svojoj kartoj posebej nanjo opozorili. Hvala Vam lepa za Vašo posebno prijaznost!

Tudi jaz Vam želim za novo leto vsega najboljšega. Ko sem čital razp. službe, dvomil sem, je-li služba »magistratnega koncipista« ista služba, katero ste mi Vi obetali. Tukaj se namreč zahtevajo juridične studije, katerih jaz seveda nimam. Ali pa Vas, ozir. slavni magistrat, ne bi prišla javnost, če bi oddali službo, za katero je treba jurista, kompetentu ne juristu? To se vpraša! Kaj drugega je seveda, če je tudi magistratni koncipist samo zaradi mene ustanovljen (kreiran) in razpisan.

Ker do penzije nimam pravice, dobro bi bilo, da skoro neobhodno potrebno, da jo skušam dobiti tukaj, predno bi odšel. Ali okr. zdravnik je 3 ure daleč (v Slov. Gradcu) in ta teden ga mislim vprašati, če bi se penzija dobila. Ni mi baš zato, da bi imel »več dohodkov« — pa treba je misliti na čas, ko bi morebiti več delati ne mogel...

Od Božiča do danes smo imeli skoro same praznike, t. j. delavnike, in komaj sem ujel časa, da Vam pišem. Pa še zdaj sem se bal pisati Vam, ker dobro vem, koliko drugega dela imate, in da Vam ne preostane ne časa veliko niti volje, odgovarjati takim-le privatnim pismom.

Usojam se Vas, velec. gospod, pa vendar vprašati: je-li služba, katero omenjate na Svoji karti, ista, o kateri sva govorila poleti, in mislite li, da bi jo jaz mogel opravljati?

Je-li tudi ta služba razpisana samo zaradi mene?

Kaplansko penzijo bi tudi moral dobiti poprej, predno pišem v Ljubljano?... Čim dobim od Vas polvoljnega odgovora, vložim prošnjo.

Klanjam se z odličnim spoštovanjem Vam udani

A. Aškerc.

(Dalje prihodnjik.)

Trgovina.

Italijanski uvoz in izvoz v prvih dveh mesecih t. l. Italijanski državni izvozni zavod je zbral podatke o italijanski trgovini z inozemstvom v prvih dveh mesecih t. l. Za podatke je deloma preskrbelo ravnateljstvo za carine in posredne davke. Iz njih sledi, kakor poroča agencija »Roma«, da je znašal italijanski uvoz v prvih dveh mesecih pretečenega leta 4.010 milijonov 320.592 lir, izvoz pa 2.518.654.525 lir, se je potemtakem deficit italijanske trgovinske bilance v prvih dveh mesecih tekočega leta napram isti dobi v preteklem letu zmanjšal za 462.074.272 lir.

Denarstvo.

Uradni tečaji dinarja za maj. Finančno ministrstvo je določilo za maj sledeče uradne tečaje dinarja: 1 napoleon 218 59, 1 zlata turška lira 247 40, 1 angleški funt 277 30, 1 dolar 56 80, 1 kanadski dolar 56 50, 1 dolar 56 50, 1 zlata nemška marka 13 58, 1 poljski zlot 6 37, 1 avstrijski šiling 8, 1 belgijski belg 7 93, 1 madžarski pengő 9 93, 100 francoskih frankov 1094 80, 100 italijanskih lir 299 50, 100 holandskih goldinarjev 2290, 100 rumunskih lej 35 60, 100 bolgarskih levov 41, 100 danskih kron 1523, 100 švedskih kron 1524 50, 100 norveških kron 1519 50, 100 pezet 952 50, 100 drahem 47 70, 100 Kč 168 30. Ti tečaji veljajo od 1. do 31. maja. Po njih se plačujejo tudi pristaniške takse.

Obtok bankovcev Narodne banke. — Po stanju dne 22. aprila 1928. je imela Narodna banka v obtoku za 52643 milijonov dinarjev. Obtok se je izza zadnjega izkaza po stanju dne 15. aprila 1928. zmanjšal za 166 milijonov dinarjev.

Univ. prof. dr. M. Škerlj:

Pravila naših delniških družb.

Studija izredne koristi za vsakega jurista in praktičnega gospodarja.

Stane 15 Din.

Dobiva se v

upravi »Trgovskega lista«.

RAZNO.

Pariški semenj. Za pariški semenj, ki se vrši od 12. do 28. maja 1928, ima Zbornica za trgovino, obrt in industrijo za svoje interese nekaj legitimacij za brezplačen vstop na razpolago.

Borza dela v Mariboru. Od 22. do 28. aprila je, dela iskalo 146 moških in 51 ženskih, t. j. 197 oseb, prošlih mesli je bilo 68, delo je dobilo 50 oseb in sicer 32 moških in 18 ženskih, odpotovalo jih je 41, odpadlo pa 122. Od 1. januarja do 28. aprila pa je dela iskalo 2543 oseb (1853 moških in 690 žensk), prošlih mest je bilo 1214, delo je dobilo 728 oseb in sicer 401 moški in 327 ženskih, odpotovalo jih je 1361, odpadlo pa 1098.

Pri Borzi dela v Mariboru dobi delo: 24 hlapcev, 13 viničarjev, 6 majarjev, 40 oglarjev, 3 čevljarji, 1 pasar in srebrar, 1 šafar, 2 ključavničarja za tovarno vagonov, več vajencev (pekovske, mizar-ske, ključavničarske, kovaške, slikarske in klobučarske obrli); razven teh tudi prodajalka v trafiko, 7 kmečkih dekel, 1 kmečka gospodinja, 9 kuharic, 1 varuška, 3 sobarice, 1 perfektna ženska pisarniška moč, 1 kuharica k financarjem, 3 šleparice za gornje dele čevljev, 7 služkinj, 1 podnatakarica, 1 plačilna natakarica, 1 servirarica v kavarno, 1 blagajničarka v kavarno.

Kneževina Monaco. Kneževina Monaco je med vsemi drugimi malimi državami še najbolj obljubena. Na svetu, ki meri poldrugi štirjaški kilometer, živi nič manj ko 25.000 ljudi. Tej deželici vlada že od leta 968. neprestano stara genoveška patricijska rodbina Grimaldi in je sedaj zadnja absolutistična monarhija v Evropi. Gotovo pa spada med najsrečnejše dežele, kajti njenim prebivalcem ni treba plačevati nobenih davkov. Stroške za precejšnji upravni aparat in za nepreskromno palačo vladajočega kneza krijejo dohodki igralnice v Monte Carlu.

Mednarodna konferenca za zaščito avtorskega prava. V ponedeljek dne 7. maja se bo v Rimu otvorila mednarodna konferenca za zaščito avtorskega prava. Na konferenci se bodo delegati posameznih držav skušali domeniti glede novih mednarodnih določb, ki naj bi boljše zagotavljale literarno in umetniško lastnino, nego zamore to zastarela bernska konvencija. Kongres bo razpravljal tudi o vprašanjih, ki se tičejo umstvenega dela na časnikarskem polju.

Junkersova letala v Ameriki. V newyorškem Wallstreetu (trgovskem in borznem središču) se govori, da bo leta 1924 v Newyorku ustanovljena družba »Junker Corporation of Amerika« povečala svojo glavnico, ker namerava graditi Junkersova letala izven Zedinjenih držav. Zastopnik te družbe že pošlje po zapadnih državah in išče primerne kraje za postavitve delavnic.

VIII. Ljubljanski velesejem.

Častno predsedstvo VIII. Ljubljanskega velesejma je prevzel minister trgovine in industrije g. dr. M. Spaho, ki bo predvideno tudi osebno prisostvoval otvoritvi dne 2. junija t. l.

Francoska država bo na letošnjem ljubljanskem velesejmu od 2. do 11. junija zastopana s svojo posebno skupino. Doslej so prijavljene tvrdke s sledečimi proizvodi: damsko luksuzno perilo in otroške obleke; najrazličnejši prti; damski čevlji; pletilni stroji; čipke; žage za les; bižuterija; umetno cvetje; pariški predmeti; avtomobilске potrebšćine. Nadaljnje prijave slede.

Poljedelski stroji bodo na letošnjem velesejmu v veliki izbiri postavljeni na ogled. Večina strojev bo obratovala, da se vidi njih delovanje. Med stroji bo več novih izumov, ki bodo tu prvič objavljeni, med njimi tudi za mlinarsko obrt.

Propaganda za turizem. Naš generalni konzulat je na več mestih v Montrealu nedavno priredil razslave za propagiranje našega turizma. Med razstavljenimi slikami so bile tudi slike našega Ljubljanskega velesejma. Razstave so zbujele mnogo pozornosti in bile pravi uspeh v propagandi te vrste, kar se da soditi po mnogih vprašanjih, ki so prispela konzulatu od interesentov.

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

**raznoverstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznoverstno
rudninsko vodo.**

**Lastna pražarna za kavo in
mlyn za dišave s električnim
obratom.**

Ceniki na razpolago.

Telefon št. 2566.

TRŽNA POROČILA.

ITALIJANSKI ŽITNI TRG.

V Trstu, 28. aprila 1928.

Naši žitni trgi so bili v soglasju z ameriškimi višjimi cenami sicer čvrsti, toda kučijsko delovanje se je omejevalo le na efektivno in poljuče blago, katero konsum ravno rabi. Terminske kupčije so zanemarjene, čeravno je

povsod beležili poslabšanje v izgledih bodoče žitne letine. Dobrega odjema se na naših trgih veseli edinole argentin-ska pšenica, ki slane 146—147 lir franko vagon Trst. Opaža se pomanjkanje prvovrstne kanadske pšenice, ki bi slala franko Benetke 158 lir. Koruzne cene so v drugi polovici tedna neznatno napredovale. Zaznamovali je bilo živahnije kupčevanje, ki ga povzročajo potrebe konsuma. Foxani se je prodajal po 106—107 lir franko vagon Trst. Terminka kupčija je bila zanemarljena, in cene, čeravno nekoliko višje, le nominalne. Argentin-ska koruza za dobavo junij, julij in avgust je notirala 90—91 lir franko vagon Trst. Riž se je po prehodnem zanemarjenju ponovno učvrstil. Povišanje je znašalo 3 lire pri meh-skem stolu. Krušna moka je ostala pri 183—185 lir franko mlyn, neizpremenjena. Izvanredno čvrst je bil oves, ki je napredoval 3 do 4 lire. Laplatski notira 120 do 121 lir franko vagon Trst.

Mariborski trg dne 27. aprila 1928. Ker je že proti koncu meseca, je bil le srednje založen in obiskan. Slaninariji so pripeljali 33 z mesom in slanino in kmetje 5 s krompirjem in zelenjavo naloženih voz na trg. Slaninariji so prodajali meso in slanino pa Din 15 do 20, domači mesarji govedino po 10 do 12, lelelino 15 do 20, svinjino pa po 18 do 20 Din za kg. — Perulnine je bilo okoli 400 komadov, cene so šle malo nazaj. Cene so bile po 10 do 80 Din za komad, domači zajci (20 kom.) po 10 do 30, kozlički (40 kom.) po 50 do 150, jagnjeta (4 kom.) po 100 do 125, kanarčki po 30 do 60, domači golobi pa 35 do 60 Din za komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetje, sadike: Krompir 6 do 7 za mernik (7 in pol kg) ozir. 1 do 1 75 Din za kg, solata 10 do 14, kislo zelje 3 do 4, kislja repa 2, šparglji 32, grah v stročju 14, letošnji krompir 8 do 10, hren 8 do 10 za kg, maslo surovo 36 do 40, kuhano 44 do 48, čajno 50 do 60 za kg. Mleko 2 50 do 3, smetan 10 do 12, za liter, jajca 1 25 do 1 50 komad, olivno in bučno olje 20 do 22 (v trgovinah 18 do 20). Sadje: jabolka 5 do 6, posušene hruške 10 do 12 kg, pomaranče 1 50 do 3, limone 0 75 do 1 25 Din komad. Cvellice 0 25 do 25, z lonci vred 10 do 75 komad. Sadike (raznih vrst sadja) Din 12 50 do 25, vinske trte Din 1 50 do 2 za komad. — Lesena in lončena roba 1 do 100 Din, lesene grablje 6 do 8, cepci 10, vile 8 do 10, brezove melle 2 25 do 5 komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. Kmetje so pripeljali v sredo, 25 aprila 14 voz sena, 6 voz slame, v soboto, 28. aprila pa 16 voz sena, 6 voz slame in 2 voza stelje na trg. Cene so bile senu 100 do 150 Din, slami 45 do 55, stelji 40 Din za 100 kg. Slami tudi 1 75 do 2 za snop.

Pristni in pravi **Kavčičev** in pravi

FLORIAN

**Rastlinski
želodčni liker**

znan in preizkušen kot zanesljiva
domače zdravilo že nad 20 let,
izdeluje in dobavlja

EDINOLE

Rastlinska destilacija »FLORIAN«
(izdelovalec Edmund Kavčič)
družba z o. z. v Ljubljani
Gospodarska cesta št. 13 (Količe)

Vseka pristna steklenica je opre-m
ljena z originalnim podpisom:
Za pristnost jamči:

Edmund Kavčič

Vsega se ponareča, ki se prodajajo
namesto pristnega
Kavčičevega »Floriana«!

**TOVARNA PERILA
TRIGLAV, LJUBLJANA**

Kolodvorska ulica št. 8, nasproti hotela Štrukelj

priporoča veliko izbiro moškega perila po konkurenčnih
cenah. — Izdeluje se tudi po naročilu.

VELETRGOVINA
kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

Zaloga svoje pra-
žene kave, mletih
čičav in rudninske
vode.

Točna in solidna
postrežba!

Zahlevajte cenik!

Trgovci, oglašajte v »Trgovskem listu«!

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.

**Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.**

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
TRG.-IND. D. D. GREGORČIČEVA 23

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVEZNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.